

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	12 november 2020	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-BSB-2020-0907	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	821981F9	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UW BRIEF VAN	1 juli 2020	FAX	030-2583139
UW NUMMER	-	E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	-	ONDERWERP	Weigering aanvraag schadebestrijding

Besluit van Gedeputeerde Staten van Utrecht op de aanvraag van 1 juli 2020 van de Stichting Faunabeheereenheid Utrecht te Renswoude om ontheffing in het kader van artikel 3.3 eerste lid van de Wet natuurbescherming (hierna: wet).

I. Besluit

Gelet op het bepaalde in artikel 3.4, vierde lid, van de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 en Verordening Natuur en Landschap provincie Utrecht 2017 hebben wij besloten uw aanvraag met betrekking doden van de smient (*Mareca penelope*) met behulp van een geweer ter voorkoming van belangrijke schade aan landbouwgewassen, te weigeren.

II. Omschrijving van de aanvraag

De aanvraag heeft betrekking op het gehele werkgebied van de Faunabeheereenheid Utrecht (hierna: FBE) en ziet op het doden van smienten met een geweer, honden, niet zijnde lange honden, haviken, slechtvalken en woestijnbuizerds ter ondersteuning van verjaagacties gedurende een uur voor zonsopgang en een uur na zonsondergang dit in het belang van beperking en voorkoming van belangrijke schade aan landbouwgewassen en direct aangrenzende percelen in de periode 1 oktober t/m 30 april. Dit is nader omschreven in het Faunabeheerplan 2019-2025 (hierna: FBP) in Hoofdstuk 17.5. Er wordt ontheffing gevraagd van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.1, 3.3, 3.4, en 3.26 van de wet voor wat betreft de smient voor de duur van het FBP.

III. Toetsingskader

De aanvraag is getoetst aan Hoofdstuk 3 Soorten van de wet, het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017, Besluit Natuurbescherming en het goedgekeurde FBP.

De smient is een van nature in Nederland in het wild levende diersoort, welke beschermd is ingevolge artikel 3.1. eerste lid, van de wet.

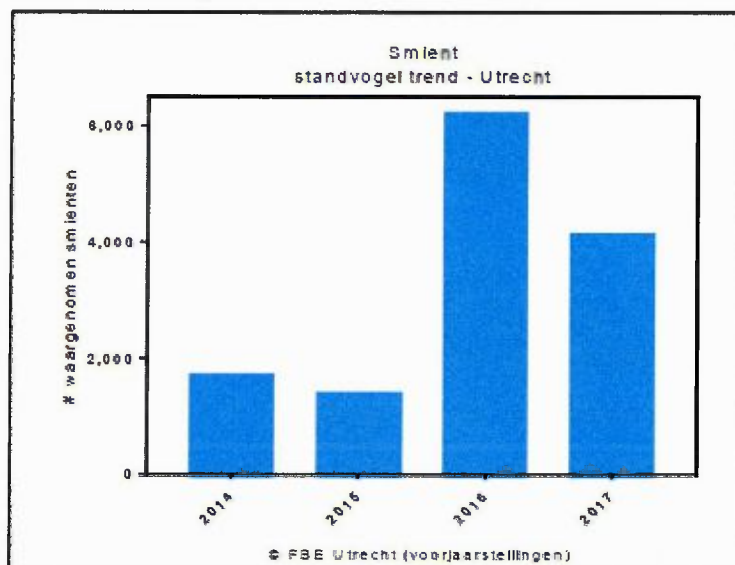
IV. Procedure

De aanvraag is afgehandeld overeenkomstig het bepaalde in afdeling 4.1.2 van de Algemene wet bestuursrecht. De aanvraag is door ons op 1 juli 2020 ontvangen.

V. Toetsing beheer en schadebestrijding

Aantalsontwikkeling

Smienten die in Nederland overwinteren maken deel uit van de Oost-Atlantische trekroute, ze komen vanuit broedgebieden van Scandinavië en Rusland naar hun overwinteringsgebieden in West-Europa. De trekroute bestaat uit ruim 1 miljoen smienten. De overwinteringsgebieden liggen met name rond de Noordzee. Ruim 75% van de smientenpopulatie verblijft in de winter in Nederland en het Verenigd Koninkrijk. Het aantal vogels in de Oost-Atlantische trekroute is sinds de jaren 80 sterk toegenomen van slechts 750.000 exemplaren tot 1.3 – 1.5 miljoen exemplaren. In de periode 1997-2002 nam de populatie niet langer toe maar was deze stabiel. Na deze aanvankelijke stijging en stabilisatie nam de trekroute-populatie in de periode 2002-2015 af, tot ongeveer het niveau van begin jaren '90. De afname is een aannemelijk gevolg van het verminderd voortplantingssucces in de broedgebieden.

Figuur 1: Aantalsontwikkeling van de smient in de Provincie Utrecht, periode 2014-2017 (Bron: FBE voorjaarsstelling).

Landbouwschade

Smienten foerageren over het algemeen in grote groepen op grasland. In akkerbouwgebieden foerageren ze vooral op wintergraan, zeker in het begin van de winter als het gewas nog kort is.

De in de tabel weergegeven getaxeerde schadebedragen door BIJ12 Faunazaken geven een minimale weergave schade veroorzaakt door smienten in de provincie Utrecht. De taxaties zijn uitgevoerd door BIJ12 Faunazaken nadat een grondgebruiker een aanvraag tegemoetkoming faunashade heeft ingediend bij BIJ12 Faunazaken. De getaxeerde schade voor smienten die geregistreerd zijn bij BIJ12 Faunazaken vertonen grote fluctuaties, met een piek van ruim € 22.000 in 2017. Smienten veroorzaken voornamelijk schade op graslanden. Uit de meldingen bij BIJ12 Faunazaken blijkt dat smienten ook schade kunnen veroorzaken op landbouwgrond met granen, vollegrondsgroenten en 'overige akkerbouwgewassen'. De schadetegemoetkomingen in de provincie Utrecht betroffen uitsluitend aanvragen voor schade op grasland.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
Grasland (€)	18.749	17.469	11.654	6.512	10.705	22.288
Overige gewassen (€)	0	0	0	0	0	0
Grasland (kg/ds)	85.223	65.471	44.823	28.313	50.976	92.867

Figuur 2 : Overzicht van de getaxeerde schadetegemoetkomingen veroorzaakt door de smient per jaar (Bron: BIJ12 Faunazaken, database april 2018).

Overzicht gedode dieren

Gemiddeld zijn er jaarlijks circa 2.000 smienten geschoten. De populatietrend in de provincie Utrecht is in de afgelopen 10 jaar afgenomen. Smienten worden met name geschoten in de WBE's grenzend aan Zuid-Holland.

	2012	2013	2014	2015	2016	2017
WBE						
Eem, De	61	75	76	75	63	30
Kromme Rijn-Gebied	38	52	21	0	0	8
Lopikerwaard	468	515	584	575	554	455
Noorderpark	8	3	5	7	0	0
Tussen Vecht en Oude Rijn	513	871	794	615	630	419
Vecht en Veenstreek	483	1253	792	577	601	487
Vijfheerenlanden	28	50	38	37	0	2
Ongeclassificeerd	20	54	50	36	33	8
TOTAAL UTRECHT	1.619	2.873	2.360	1.922	1.881	1.409

Figuur 3 : Overzicht van aantal gedode smienten weergegeven per Wildbeheereenheid (WBE), 2012-2017 (Bron: FBE Utrecht).

Staat van instandhouding

De landelijke indicatieve staat van instandhouding van de smient is voor broedvogels gekenmerkt als 'gunstig'. Dit in tegenstelling tot de landelijke indicatieve staat van instandhouding van de niet broedvogels, deze is namelijk gekenmerkt als 'matig ongunstig' (Sovon, 2018). Het toekomst perspectief voor de smient als broedvogel is 'gunstig' en als niet broedvogel 'matig-ongunstig' (Sovon, 2018).

Het FBP geeft op pagina 106 dienaangaande het volgende aan:

" (...) De landelijke populatie smienten is sinds 2004-2005 stabiel. Dit suggereert dat de afgelopen twee beheerperiodes (2009 t/m 2014 & 2014 t/m 2019) de populatie niet negatief hebben beïnvloed. Het is dus aannemelijk dat het dodelijk beheer van smienten in de provincie Utrecht in de afgelopen beheerperiodes belangrijke schade heeft weten te voorkomen zonder de populatie smienten negatief te beïnvloeden. Verjagen met, wanneer noodzakelijk ondersteunend afschot vormt geen risico voor een verslechtering van de staat van instandhouding van de smient. De afname van het aantal overwinterde smienten zoals gemonitord in de tellingen van Sovon wordt hoofdzakelijk geweten aan het verminderd voortplantingssucces in de broedgebieden (Fox et al. 2016). De maatregelen leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort (art 3.3, 4 lid sub c)."

De stelling dat de landelijke populatie sinds 2004-2005 stabiel zou zijn is niet in overeenstemming met de gegevens van SOVON welke zijn opgenomen op pagina 104 van het FBP. De stelling dat ondersteunend afschot geen risico vormt voor de verslechtering van de staat van instandhouding is niet nader onderbouwd. Dat andere factoren, zoals verminderd voortplantingssucces, de hoofdoorzaak zouden zijn voor de achteruitgang van de soort neemt niet weg dat afschot hieraan kan bijdragen. Er zal moeten worden aangetoond dat dit laatste niet het geval is, bijvoorbeeld door te onderbouwen dat de extra mortaliteit door afschot kan worden gedragen (gecompenseerd) door de populatie (zie bijvoorbeeld Rechtbank Den Haag, 03-12-2019, ECLI:NL:RBDHA:2019:12865.) Nu het FBP daartoe geen gegevens bevat wordt er, mede op basis van het aan de wet ten grondslag liggende voorzorgsbeginsel, vanuit gegaan dat een verslechtering van de staat van instandhouding van de soort niet kan worden uitgesloten.

VI. Conclusie

Gezien het FBP en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017 en gelet op de naar voren gebrachte en hierboven beschreven feiten en omstandigheden zijn wij van oordeel dat niet is voldaan aan het vereiste van artikel 3.3, vierde lid, onder c, van de wet. Om deze reden wordt de aangevraagde ontheffing geweigerd.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;

- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb- adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Overleg en informatie

Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

IX. Verzending

Dit besluit wordt verzonden aan de aanvrager van de ontheffing.

- Stichting Faunabeheereenheid Utrecht te Renswoude.

Een afschrift van deze ontheffing wordt verzonden aan:

- Politie Regio Utrecht, coördinator bijzondere wetten.
- Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht te Utrecht.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,
namens hen

Mevr. drs. ing. S. Heijblom
Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving